

http://ceskobudejovicky.denik.cz/zpravy_region/u-spacku-zrejme-zadny-clovek-jmenem-spacek-nezil.html

U Špačků zřejmě žádný člověk jménem Špaček nežil

„Gastwirt Tichatschek. Pozdrav od „Špačku.“

U Špačků před rokem 1914. Autor: Archiv Helmuta Scheichera

30.7.2011 11:06

České Budějovice - Ve 330. dílu sobotního seriálu Putování městem se podíváme ke Špačkům a dozvíme se něco o tamní historii.

FOTOGALERIE

Na snímku z rodinného archivu Helmuta Scheichera stojí na pravém břehu Malše areál hospodářství a restaurace Antonína Ticháčka zvaný U Špačků. Snímek byl pořízen za c. k. asi před rokem 1914. Do té doby protékala kolem Špačků celá Malše. Řeka byla totiž ve dvou etapách regulována a tekla potom z Roudného novým korytem k Velkému jezu. Meandr u Špačků sice v terénu zůstal, ale protéká jím jen malá část vody od třetího jezu. Areál se nachází asi 1 km na jihozápad od Mladého. Vede k němu cesta či ulice nazvaná v roce 2003 „Ke Špačkům“.

Původní objekt v této lokalitě byl postaven v polovině 18. století pro potřeby města. Pravděpodobně se z Malše nebo v okolí těžil písek. Na mapě z roku 1767 je objekt již vyznačen názvem v němčině „Spaten Heußl“. Později je označen jako „Spatzenhäusl“. U prvotního pojmenování není přesně čitelné je-li to „Spaten“ nebo „Spatzn“ bez „e“. Spaten

znamená v němčině rýč nebo lopata, což by odpovídalo tomu, že v domku bylo uskladněno takové nářadí na manipulaci s pískem.

Rodina Ticháčků koupila „Spatzenhäusl“ v roce 1803. Spatz je německy vrabec, tedy volně přeloženo Ticháčků koupili Vrabčí domek. Hovorově se ale nějak termín Špacnhojzl zkrátil na Špačka, i když v němčině je špaček Star. Název u Špačků pak zcela převládl. Že by zde žil člověk příjmením Špaček, není doloženo. Původní domek byl v polovině 19. století za Jana Antonína Ticháčka a jeho otce Františka Ticháčka přestavěn a dále přistavěny hospodářské objekty. Když v roce 1892 otevřel Antonín Ticháček (narozen 1861 - zemřel 1935) výletní restauraci U Špačků, mohl tak používat mléko, máslo, maso a vejce z vlastního hospodářství. V sousedství Špačků vzniklo přírodní koupaliště, které zaniklo po regulaci Malše. Též voroplavba kolem Špačků.

Ticháčků pekli asi i vlastní chléb, protože pamětníci připomínají, že za Kateřiny Ticháčkové (zemřela 1947) si výletníci dávali výborný domácí chléb s máslem nebo sýrem a pivo z Měšťanského pivovaru. Hospodářství bylo v roce 1949 začleněno do JZD Mladé. Restauraci vedla do let asi 1950 až 1951 dcera Ticháčků Veronika Glasserová. U Špačků také bydlela po květnu 1945 rodina Antonína Scheichera, jehož manželka byla Ticháčků. Mezitím se pojem U Špačků rozšířil i na širší okolí.

Přibližně 200 m na západ od dvorce U Špačků si v období 1. republiky zařídil Sokol Mladé cvičiště. Postupně tam vznikly dřevěné objekty včetně občerstvení. V roce 1952 byly sokolské jednoty zrušeny a bývalou Sokolskou louku získala kolem roku 1958 sportovní jednota Pozemní stavby. Položily se nové kurty, postavily šatny apod. a vzniklý areál převzal název U Špačků. Pamětníci uvádí, že po květnu 1945 „tábořili“ v pohodě u Špačků (Ticháčků) Rusové a na Sokolské louce Američané.

Název U Špačků se použil také pro státní přírodní rezervaci vyhlášenou roku 1954 pod názvem Tůně u Špačků. V bývalých částech meandrů Malše se stojatou vodou byl zjištěn výskyt chráněné rostliny řezanu pilolistého. Řezan se posléze rozšířil i do vodních jam vzniklých po těžbě písku. V roce 1992 byly do rezervace Tůně u Špačků zahrnuty nové tůně po těžbě písku. Trochu to bylo složitější, poněvadž řezan téměř zanikl, takže se musel obnovit přenesením nových řezanů ze zrušeného rybníka v Ostrolovském Újezdě. Řezan ale není v okolí Špačků původní. Přesně se neví, jak se tam dostal. Odhaduje se, že ke Špačkům ho zanesli akvaristé, I kdyby řezan zase zmizel, tak „Tůně u Špačků“ jsou přesto zajímavým komplexem mokřadní flory a fauny v tichém chráněném prostředí.

JAN SCHINKO